

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurca si Sambet'a, F6icia una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 v. s. Pentru tieri esterne 15 .sun. pe unu anu s6u 45 doideceri, or 3 galbini si 3 doideceri mon. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari

Nr. 59.

Brasiovu, 28. Juliu 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

DISCURSULU

Domnului **Joanne Puscariu**

in a d6u'a adunare generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, „Despre importanti'a documentelor nobilitari ale familielor romane.“

(Incheiere din Nru tr.)

Dara ce se insiramu t6te satele dearendulu, cautati in ori care casutia si ve veti mirá de splend6rea numer6seloru documente, ce le pastr6za aceste familie nobile dinpreuna cu urmele de sistematicele lor persecutari. Si d6ca ici colea nu le vomu mai gasi, vomu afla celu pu6inu aceea, cã unu membru alu familiei a trecut cu pergamenele preste munti; cã altulu absolvendu sc6lele a trecut cu ele in castre straine, cã in cutare timpu s'au mistuitu de cutare focu ce au arsu satulu intregu; cã s'au produsu in cutare procesu si sau transmisu la cutare dicasteriu, au la cutare regimentu de frontiera cã se rida strainii de limba in care au fostu scrise si se le arunce ad podum, cã pe nesce plot6ge de burdufu, din care s'a mancatu brandi'a; au cã leau datu la cutare advocatu, la care, murindu sau pierdutu (p6te cã vr'unu mostenitoriu de acestuia se-si p6ta formá o genealogie chiaru din Atelkuzu). Au vei vedea cã nu-ti se impartasiescu din frica traditiunale, cã i le vei luá. Eara totusi d6ca vei fi asia de norocosu se le capeti la vedere, apoi trebue se fii bine deprinsu in artea diplomataria, caci aceste documente incepu din seclulu alu 13-lea si curgu pana in celu presente, apoi-su scrise in limb'a latina, slav6na, magiara, germana si romana, — ba si turc6sca.

Dara se sburamu de aicea preste kneziaturile romane din muntii secuiesci, tocmai in Carpatii Maramurasieni si Kioreni, Bihoreni si Crisieni, Munteni si Banatieni, si de ne vomu adoperá a cauta si pe acolo catu de pu6inu, vomu gasi si pe acilea nu numai urmele casteleloru lui Menumorutu, a lui Claudiu (Gladu) si a lui Gelu (Juliu) apoi a lui Dragosiu, tocmai cã si a lui Negru Voda dela Fogarasiu, dara si continuatiunea de mai multe mii de familii nobile romane, ce pastr6za anca totu atatu de multe documente familiare intregit6rie de istori'a patriei si a natiunei. Acolo la fontanele Tisei vomu afla pe Dragosiescii si Dragfescii, a caroru antecesoru au fundatu Moldavi'a, si vice-versa la fontanele Ariesiului vomu gasi pe Aronescii, carii au sediutu pe tronulu Moldaviei, si obosinduse de luptele cele multe cu Semi-Lun'a siau cautatu unu limanu la Bistra si Detunata. —

O si cate si mai cate de acestea illustre familii, cate si mai cate documente pentru natiune pastrate la acestia de sute de ani! — Aci potemu eschiana cu Esc. S'a Domnulu Metropolitu Conte Alesandru Sterca Siulutiu, in conferinti'a regnicolara dela Alb'a - Juli'a: „D6ca nobilei natiune magiare i place a se mandri cu unu Atil'a, Ludovicu etc. noi romanii anca suntemu trufasi si pr6 inamorati intrunu Regulu Torquatu, Fabiu, Scipio, Mariu, Traianu etc.

Ei dara ce folosu, cã aceste tesaure stau anca as-

cunse, ce folosu cã natiunea anca nu le folosesce. Numai cu exploatarea acestoru mine de auru, ne vomn inavuti glori'a trecutulu nostru si sperantia pentru unu viitoriu mai suridatoriu. — Numai cu cun6scerea acestoru documente ce leau mai scaputu in fortuniulu tempulu tempulu vomu pot6 comprobá, cã natiunea e plina de merite, plena de virtute si eroismu, plena de am6re catra patrie. Numai cu promulgarea acestoru od6re vomu promová literatur'a n6stra, vomu castigá stimulu nou spre inaintare si insemnate. Istoricultu Rotteck d6ce: „Man kann auch vom Standpunkte des gemeinen Wohles die Ansicht hegen, dass in den ererbten Vorzügen ein Sporn zu fortwãhrender Auszeichnung liege.“ Eara lir'a lui Oratiu canta:

Fortes creantur fortibus et bonis

Est in juvenis est equis patrum virtus. —

Mi aducu bene amente si de unele cuvinte ale Escelentiei Sale Domnului Episcopu si Presiedinte acestei reuniuni Andreiu Barone de Siaguna, ce leau esprimat in sinodulu besericescu din anulu 1860, motivendu atragerea optimatiloru mireni la sin6dele besericesci cu urmat6rele cuvente: „D6ca beseric'a n6stra s'ar fi t6nutu stensu de can6nele besericesci si de pras'a vechie de a chiamá la sin6dele ei si mireni si d6ca ea ar' fi purtatu o politica mai intiel6pta de a trage fruntasii natiunei la aceste sin6de, atunci beseric'a n6stra ar' fi gasitu in ac6sta o sprijinire mare ce nu ar' fi ingaduitu decadenti'a ei. Dara beseric'a ne observendu cu acurateti'a ac6sta, optimatii ei au trecut in castre straine.“ —

Si eu gasescu in aceste cuvinte unu mare adeveru, ce se p6te aplicá si la positiunea n6stra civila.

D6ca vomu considerá mai incolo, cã calelalte natiuni punu pe astufeliu de factori ai societatiei o val6re mare, cã val6rea ac6sta are o mare consideratiune si influentia asupra positiunei n6stre, si d6ca vomu oserbá cã tocmai aci astadi aflam la noi un mare defect, atuncea vom sumti, cã iritarea stimului in directiunea asta e f6rte necesarie pentru inaintarea culturai n6stre. Si d6ca vom trage o paralela intre noi si intre celelalte natiuni conclacuit6re si vomu aflá cã acestea au fostu neobosite in adunarea acteloru oficiale si a diplomeloru vechi, si au pretiuitu ostenelele si intentiunile unui Fejér, Katona, Pray, Benk6, Cserey, Cornides, Haner, Kemény Josef, Bedeus, Schuller scl., apoi trebue se ne cuprinda o intristare, cã colectiunea cea mare a lui Sincai nu numai nu vediú lumin'a, dara chiar prin indiferenti'a n6stra scapara din asilulu seu dela Oradia mare, unde a lasatu spre pastrare autorulu ei, candu obositu de totu lucrulu au trecut in linistea cea eterna. Ac6sta negrijire va remanea totudeaun'a obiectu de responsaveritate inaintea natiunei. —

Dara tocmai in acea responsaveritate vomu cadea fiacare din noi, d6ca acum'a sub sceptrulu pr6 dreptulu nostru Monarchu Franciscu Josifu I. intrandu pe terenulu egalei indreptatiri politice, ni sau deschisu si calea si midiul6cele spre a ne aduná t6te acele documente nationali, care se ne inainteze cultur'a si prin urmare se ne statornic6sca in positiunea cea noua de egala indreptatire, — vomu mai remanea in privinti'a ac6sta indiferenti, ne-activi. —

Deci — eu din partemi Domniloru! incuragiatu de noua noastră pozițiune și cunoscându totu deodată detorința făcătoare dintre noi spre a înaintă scopulu acestei reuniuni, apoi încântatu de fecunditatea documentelor naționale, ce se mai păstrăza mai alesu pela familiile nobile romane, mamu apucatu a cercetă după acestu feliu de documente și ale adună în copie, seau în extrasu. —

Nu me potu laudă cu unu rezultat mare, dară am plăcut'ă satisfaciune, că am începutu unu lucru folositoriu, care continuându se va aduce fructele dorite. Am adunatu din țier'ă Oltului și a Hatiegului mai multu de o sută de astufelii de documente, și numai un'ă-mi pare reu, că cei doi ani, ce iamu petrecutu în valea Hatiegului nu liam potutu folosi mai bine.

Acăsta începutu de colecțiune me aduse mai departe și la ideea aceea, de a castigă unu conspectu alu tuturor familielor nobile din Monarchi'ă austriacă, că acestu conspectu se ne servésca de viaductu spre a urmări colecțiunea documentelor naționale, pentru completarea istoriei noastre. Spre acestu fine anca din lun'ă lui Maiu m'am adresatu catra marilele oficiolaturi besericesci și civili, în a caroru frunte astadi stau barbati romani.

Acăsta provocare nu numai fu bine primită dară și aplaudată mai din tôte partile, înse fui totu deodată și reflectatu că miamu defiptu unu pré scurtu tempu, adeca până la începutulu lui Iuliu a. c. pentru unu aptu asia de momentosu.

Adeveratu că e asia, dară am cugetatu că se folosescu privilegiu acestei marție adunantie naționale celu pușinu spre a porni lucrulu, și ce nu vomu potea fini acuma se continuamu pentru anulu viitoriu. Am conserisu până acum la 1200 trunchiuri de familie nobile romane ce ni s'au impartasitu din diecesele Blasiului, Gherlei, Lugosiulu, Aiudului și Sibiului.

Datele adunate dinpreuna cu numele culegatorilor leam compilatu aci în albulu acesta celu transpunu în proprietatea prea onoratei reuniuni pentru literatur'ă română și cultur'ă poporului romanu, cu acea singura reserva, că făcându se întrebuintiarea cuvenită pre lenga reversu se mise concéda în păstrarea mea, pentru ulterioară continuatiune și anume am de cugetu ale ordină după alfabetu, spre acestu fine rogu nu numai pre organele noastre naționale de tóta categori'ă de a me sprijini dară și pre singularele familii nobile romane, că se bene-voiesca am impartasi documentele lor nobilitare în copie autentice, de se pôte comitivate cu deductiunile genealogice; și cu alte date interesante pentru națiune și pentru literatur'ă și istori'ă ei, și acést'ă cu atatu mai vertosu și fara scrupulu eu catu e cunoscutu că astufeli de acte sunt espuse la felii de periciuni și astadi numai presa și publicitatea le va pastra chiar și pentru ele însusi. Mai incolo rogu fi pre comunele de ori-ce categorie, am impartasi privilegiile și documentele vechi cele mai păstrăza și au valóre catu de mica pentru istori'ă națională. Eară pre onorata Asociațiune pentru literatur'ă română și cultur'ă poporului romanu o rogu a primi acăsta propusetiune a mea că unu micu tribut u cu care me afflu ei datoriu.

Domniloru și Fratiloru! Se conlucramu cu totii până potemu din tôte poterile și se nu lasamu privilegiurile bene venite de a înaintă cultur'ă și literatur'ă noastră. Se ne aducemu aminte de alegoria ce a făcut'ă Baronulu de Ötves cu ocașiunea adunantie generale a societatei transilvane pentru cunoscinti'ă patriei mai antiertiu în Bistrița, comparandu cultur'ă cu unu munte înaltu, pe care națiunile se adoperéza alu sui de tôte partile. Celuce va ajunge mai antaiul culmea, acela va dominá muntele. —

Nu ne mai lipsesce alta decatu o vointia tare și unu curagiu neclatitu. Deci înainte că, cu noi este Dumnedieu. Se traiésca reuniunea pentru literatur'ă și cultur'ă poporului romanu, se traiésca, se traiésca!

Reversulu politicu din Ungari'ă.

Intru unulu din numerii acestui diurnalu atinseramu despre unu feliu de program, ce se respandesce prin Ungari'ă și în traduceri litografite, precumu se aru paré din partea guberniului provinciale ungureseu. Venindune acum la mana în tóta estinsiunea s'ă, ne luamu vóia alu comunică cu on. nostru publicu precumu urméza:

„Totu patriotulu ungurénu, carele simte o credincioasă alipire și aderință catra Regele și Patri'ă, avendu cea mai strensă datorință, a conlucrá energiosu spre acea: Ca încoronarea Maiestatiei Sale cesaro-regesci Apostolice, a prégratiosului nostru Rege, catu de curendu se se efectuéscă; aceasta înse numai pe bazea unui, după pertraptatiunile dietali indatinat, în forma legale infintindului decretu de Incoronare putenduse întemplă: me dechiaru a fi gat'ă sub condițiunile și clausulele

mai la vale desfășurate cu graiu în scrisu și în faptă a'mi da tóta truda, că se fie cu putință celebrarea unei diete carea se aiba rezultatulu doritu.

1. Ca teoria despre pierderea constituțiunei, se nu se realizeza de catra guvern.

2. Ca întregitatea legitimă, teritoriale a Ungariei lasându se neatensă, detiermurirea referințelor publico-politice între Ungari'ă și Transilvani'ă, precumu și între acea și Croati'ă cu Schiavoni'ă se se retiena pertraptelor ulterioari dietali, până cându se va asiedia starea publică a Ungariei față cu imperiulu întregu.

Sub condițiunile acestea me legatuescu în catu prin producerea alegerilor favoratóre, la Dieta pe atata casualiter și în cerculu aceleasi din resputeri a efectui ca se se infintieze o Dieta în carea abstragundu dela desbaterile principiilor juridice, certele asupra legilor din 1848 prin articoli dietali ante coronationali se se începa și delature; eară cu ocașiunea revisiunei acesteia, anume întrebările de dreptulu publicu, cu privirea cerută la constituțiunea celorlalte provincie ereditare preagratosu donată, asia se se defiga ca cauzele comune din afara, de resboiu, de finanție, de comerțiu, carele la olaltă și deosebitu sunt fundamentulu sustării și prosperității imperiului, se se pertraptaze în comunu, și si de acum înainte se remana subordonate conducerei generale.

Spre ajungerea scopului prescriu me oblegu tôte încercările contrare și anume cele revolutionare a le nadusi, totu odată nisuindume spre efectuarea scopului propusu a castigă individi apti catu se pôte de multi, cari au se face asemenea dechiaratiuni.

Primindu acestea oblegatiuni 'mi dau cuventulu de onóre, în locu de juramentu.“

Nóa ne pôte fi de prisosu criticarea or comentarea acestui aptu, de órace elu presupune de o parte ca esiste o fracțiune, care țiene constituțiunea ungurésca de stérșă prin evenimentele din anii 1848—1849, ear' de alta parte o fracțiune, care calarind pe legile din 48 intru tóta rigórea lor, nu voiesce a se apucă de aprobarea unei diplome inaugurali pentru încoronare. Ce punctu de vedere au luat și iéu Romanii față cu aceste dóue extreme, e destulu de lamuritu, atatu din purtarea lor dela 20. Opt. 1860 încóce, catu și din comunicațiunea lor pe terenulu publicității diurnalistice. Cu tôte ca reversulu de susu se aru paré a fi afflatu miiduloculu de a impacá extremitățile, între cari nu ne vine a crede ca se afflu celu pușinu unu romanu cugetatoriu, totusi nu ne potemu acoperi motivele de indoieła, cari nu ne lasa se ne intarimu în credință, ca astufeliu de miidulóce aru puté face se uite invatiatur'ă esperientiei, care le dîce ca omulu se pôte aduce prin cursulu evenimentelor și prin impregiurarile momentului în opusetiune séu în colisiune cu oblegamintele procedatórie din astufeliu de apte, tramise în lume și în țiera fara subscriere și fara comitiva.

Apoi la tôte aceste se mai pôte adauge întrebarea, dacă cele petrecute în Ungari'ă înainte ochiloru organelor mai înalte, sunt acomodate spre a dá romaniloru garanti'ă, cumca dreptelo lor dorinție nu se voru calcă în picioru de nisce proclerti, ce au datin'ă a se folosi de momentu spre a traptă după arbitriu cu oblegatulu seu. Legarea maniloru fara de garantiă, pôte se nu li se para plină de consecinție celor, ce nu au datin'ă de a judecă din cele petrecute în presinte și a face conchisiunile neapérate pentru purtarea în viitoriu.

Sciri diferite.

Brasiovu, 9. Aug. (Espusetiune.) Comisiunea încheia abia eri cu pretiurea acelei parti de obiepte care s'ă daruitu în folosulu Asociațiunei. Acuma s'ă începutu despartirea obieptelor daruite de cele nedaruite. Intr'aceea censoredu se apncara de clasificarea acelor obiepte eară voru fi meritandu laud'ă și recnoscinti'ă națională. Până la finirea acestei lucrari espusetinnea trebuie se remana totu deschisă. Acăsta lucrare anca va cere celu pușinu 5—6 zile. Intr'aceea obieptele pretiuite și clasificate au și începutu a se vinde. Preste 100 bucati mai merunte și cateva mai mari s'au și vendutu. — După încheierea tuturor operatiunilor cerute de acăsta întreprindere se voru remite și obieptele nedaruite la proprietarii lor cu atatu mai virtosu, că cu 1. Septevre n. espusetiunea ar trebui și de altumintrea se se mute din edificiulu scóleloru, ale caroru clase au se fia reimpoporate de tinerimea scolastică.

Catalogulu obieptelor se va potea publică cu folosul numai după finirea tuturor operatiunilor mai susu atinse. Noi înse credemu asia, că același privitu fiindu de aceea ce elu și

este in adeveru, adica de un documentu nationalu, isi va avé a sa valóre nu numai preste 1 luna, ci si preste 25 aui, prin urmare pretiulu lui de 50 cr. v. a. catu va costa, nu va putea veni in nici o consideratiune pe lenga pretiulu celu din laintru alu lui. Acelasi va fi unu testimoni mai multu de ceea ce au fostu romanii din tierile imperiului austriacu in celu dinteiu periodu alu emanciparii loru nationale.

— Mari'a S'a Imperatulu a binevoitu a face cá se se tramita l. m. c. comitelui Ludovicu de Crenneville, presiedintele guberniului pentru Ardealu, sum'a de 2000 fl. cu scopu de a se imparti intre nenorociti locuitori din Dumitrea, a caroror case se mistuira de foculu celu mare de mai alaltaieri.

— Mari'a S'a c. r. apostolica a binevoitu prin rescriptulu seu din 30. Juliu n. a. c. a denumi pe anteiulu concipistu de curte alu r. cancelaria de curte pentru Ardealu Juliu Szentgyörgyi de Nagy-Rappolt de secretariu de curte la aceasi cancelaria de curte.

— Dupa cumu audimu Esc. S'a D. gubernatoriu alu tieriei comitele de Crenneville s'a intorsu dela Vien'a la Clusiu.

— Din isvoru securu ni se impartasiesce scirea, ca G. Romanu, care si cá consiliariu alu tribunalului provinciale din Muresiu-Osiorheiu avú lupte din respektu natiunale pentruca indresni a referá romanesc deimpreuna cu ceilalti colegi ai sei de natiune romani, acumu denumitu fiindu de inaltiatulu Imperatu de asesoru la tabl'a r. judecatorésca pentru Ardealu, a datu de pedece, puse din partea presidiului tablei, candu 'si a esprimitu dorinti'a de a pune juramentulu in limb'a romana, conformu cu egalea indreptatire, pronunziata din inaltimea tronului. Asupritulu nu a ommisu a recurge la presidiulu in. guberniu provinciale, inse de acolo anca a capatatu resolutiune negativa plina de mustrari, in care 'i se demanda ca juramentulu se'lu depuna fara intardiere in limb'a magiara. Se pricepe de sine ca dupa atata perseverare, asoriulu romanu cu o atatu de rara abnegare de sine si cu periclulu de a'i se sistá salariulu, a recursu la in. curte r. din Vien'a. Pe fiacare romanu binesimitoriu 'lu intereséza fórtu multu, ce resultatu va avé acestu casu de precedentu a cea momentósa pentru Romani. Noi suntemu de acea neinfrangivera credintia, ca inalt'a curte patrinsa de sant'a dreptate va delatur'a pedec'a, insufletinduse de adeverulu, ca ar fi cea mai mare asuprire pentru toti romanii de dincóce, daca loru in órcare pusetiune a vietiei nu le aru fi permis a'si manifestá credinti'a si alipirea catra domnitoriulu in limb'a propria si a se legá in oficiu si pentru viitoriu cu juramentulu rostitu in limb'a dulce si strabuna.

Chronic'a esterna.

ITALIA. Turinu, 3. Aug. O depesia telegrafica sosita prin Parisu ne spune, ca a esitu unu manifestu din partea reg. Victoriu Emanuele, ca respunsa la prochiatiunea cea mai din urma a lui Garibaldi. Regele 'si descopere parerea de reu, ca, in momentulu candu Europ'a recunósce dreptulu Italiei, se afla nisce juni insielati, carii uitandusi detorintiele loru sí multumit'a catra aliati, dau semnalulu la unu resboiu in numele Romei, catra care sunt indreptate dorintiele si nesuintiele nóstre a tuturor. Eu amu inaltiatu stindartulu Italiei si astufeliu numai acela nu urméza acestui stindartu, care calca legile si care comite o violare in contra securitateri si libertateri patriei. Candu va fi batutu ór'a ve va chiamá regele vostru. Oricare alta prochiama e o provocare la revolta si la resboiu civile. Manifestulu incheia cu cuvintele: „Respunderea si asprimea legiloru voru cadé asupra acelu, carii nu asculta cuvintele mele.“ Eu voiu pastrá demnitateri coronei mele nemaculata, cá se am dreptulu de a pretinde dela Europ'a dreptate deplina.“

In siedinti'a de astadi a camerei a dachieratu ministrulu presiedinte Ratazzi, ca manifestulu regelui e intemeiatu prin faim'a cá si candu guberniulu aru favori recercarea séu inrolarea de juni pentru intreprinderi aventurióse. Elu recunósce insemnatatea cea mare a sierbitieloru facute de Garibaldi, dar' acesta a invinsu pentru ca se a luptatu in numele regelui. Numai regele si parlamentulu representu Itali'a. Daca Garibaldi se va abate dela legalitate, atunci elu cade sub dreptulu comune si va fi pedepsitu ca ori si care altulu. Ministrulu 'si esprima sperantia, ca Garibaldi, cunoscundu vointi'a regelui se va supune ei si va incungiurá resbelulu civile. Ministeriulu va lucrá dupa lege. In urm'a acestoru se acceptá de catra camera propunerea: „Camer'a, alaturanduse lenga nobilele cuvinte ale regelui, trece la lucrarile ordinari ale dilei.“ Din aceste s'aru poté conehide, cumu o facu diurnalele nemtiesci, cumuca esagerarea animeloru a adiunsu in Itali'a de dincolo de Mincio la culmea s'a si starea lucrurilor se incórda din

di in di tot mai tare si se face mai neduratória. Noi inse judecandu cursulu lucrurilor dupa faptele precedinti, nu ne putem lipsi de convingerea, cumuca, daca sub atatea crise si schimbari de cabinete, prin cari a trecutu Itali'a dela apunerea lui Cavour, simbolulu personificatu alu unitateri sale, pacea lumeri nu se a periclitatu din partea locuitoriloru noului remnu, de buna séma se voru aflá midiolóce spre a face ca desvoltarea si consolidarea natiunei italiene se se faca pe cale naturale cu midiolóce mai moderate, dar si mai sigure. Cei ce au regulatu cursulu evenemintelor italiene, pana acumu, 'si voru sci pastrá dreptulu de a nu lasá ca decurgea cea naturale a lucrurilor se se turbure si se se pericliteze tóta caus'a, adusa cu atat'a prudentia la stadiulu in care se afla si din care astadata numai prin intimplari de totu extra-ordinari, séu prin intreprinderi pripite si neprecugetate se aru poté miscá spre mare stricarea neamului italianu.

Asemenea nu ne putem retiené a nu aduce a minte, ca astufeliu de colisiuni nu sunt cele dintai inre Gaibaldi si guberniulu italianu si asia cumu au trecutu celelalte, asta anca nu va luá dimensiuni mai mari, decatu numai póte in casulu, candu aru fi securitate aritmetica, cumuca reesirea intreprinderi e peste tóta indoiél'a.

Totu ce a pututu spariá pe cineva e, ca Garibaldi ceretandu cetatile fóstei Sicilie a fostu tienutu in Palermo o vorbire, care aru fi in stare a neodichni pe cei ce nu sciu cumca princepele Muratu, unu membru alu familiei lui Napoleon imperatulu a publicatu o scrisória, unde anunčia Neapolitaniloru, ca la celu dintaiu semnu va merge a 'i ajutá se alunge pe straiini (?). Se plangu Italianii cei buni si se mira toti cumu de unu membru alu eliberatoriului Italiei póte tramite in lume astufeliu de dechiaratiuni, ce vatama demnitateri Italiei si face ca spiritele se se turbure. Deci se intréba multi, ca amblarea lui Garibaldi pe la Trapani scl. nu e cumuva cá unu contraopdu in contra agitariloru muratistice. Pallavicini prefepulu cetatei Palermo, dandusi dimisiunea, óre nu cumuva s'a temutu ca'lu voru aduce in complicitate cu intorcerea lui Garibaldi in acea cetate. Or cumu sta lucrulu, cele mai de aprópe viitoriu ne va dá deslucirile cele mai lamurite cari se manifesta in faptele.

ROMANIA. Bucuresci, 4. Aug. In „Romanulu“ Nru 204 se póte citi scrisórea, ce a adresatu-o H. Schorsch in 20. Juliu catra ministrulu de interne. Petitionatoriulu arata cum secretariulu consulatului rusescu, slobozindu pusce pe ap'a Ferestrelui a nimeritu pe o copila sierbitória si pe alt'a lucrátória la fabricatiunea de caramidi. La un'a trecú amplatur'a prin ureche, de cadu lesinata in apa, unde se scaldá, ear' celelalte 'i vulnerara alicele partea dreapta a panticelui. Strigandu mam'a copilei se strinsera ómenii din curte si altii din satulu Ferestreu, tienura pe secretariu cu pe cocieriulu seu in locu spre a asteptá venirea fabricantului Schorsch. Pusc'a o luara dela cocieriu, dar secretariulu, care lovi cu patulu puscei sale in drépt'a si in sting'a, in catu la unu omu 'i mai rupsa falc'a, intinse apoi pusc'a spre a dá in ómeni. Intru aceea cocieriulu merge in vecinatate la gredina lui Zamfiru si aduce de acolo unu individu imbracatu cá oficiu rusescu cá se elibere pe secretariu. Venindu acest'a, si promitiendu ca va tramite doftori vulneratelor, dusa pe secretariulu din casa, unde siedé linistitu pe unu scaunu. Peste puçinu inse vini in locu de doftori unu despartimentu de gendarmi romani, sub comand'a lui Tereuzescu, slobози caii in meiulu (pasat, malaiu maruntu) fabricantului ca si Casacii in resboiu si prinsera a maltratá ómenii: pentru ce au indresnit a pune man'a pe unu Baronu! I dusera apoi la Agie, ear' apoi in casarm'a gindarmilor, unde 'i batú cu nuiele fara distingere de sesu si etate si apoi le dete drumulu; copilele inse remasera fara ajutoriu. Astufeliu de lucruri se potu intemplá intru o tíera constitutionale? In locu de a administrá dreptate se maltrata frate pe frate. Pana candu? —

In opusetiune cu aceasta cetimu earasi unu mandatu alu prefepulu politiei Radu Rosetti, unde impune subaltarniloru politieni o purtare demna de statulu organeloru securitateri publice si opresce orice volnicia. „Romanulu“ saluta cu caldura aceasta mesura, numai de se aru si esecutá.

— In 7. Aug. nou se putura vedé la Predealu doi barbati si o muiere, cari se escortá incóce. Barbatii era legati cu ferulu de gatu, cá pe timpulu lni Ton batera. Da se nu cugete cineva ca erá escorta romanésca, ca erá a agentiei austriace. La aceasta aru poté omulu se intrebe, óre astufeliu se póte susutiene autoritateri imperiului in afara, daca jurediptione imperiale, care se aratá de lipsa in timpii trecuti da documinte ca sta indreptulu organeloru tieriei, in contra caroror erá menita a aperiá pe suditiu proprii.

(Urmare din „Legea rurala a Romaniei“ din Nru tr.)

Art. 16. Locuitorii cultivatori au facultatea a transmite prin vendiare si mostenire dreptulu ce li se acorda prin acésta legiure, asupra pamentului comunale aretatu la art. IV, inse o asemenea transmite nu o voru poté face decatu la alti locuitori romani lucratori de pamentu remanendu supusi cumperatorii séu mostenitorii la indetoririle catra comunitate si proprietariu statorite prin asta legiure.

Art. 17. Tóte sadirile de vinie si de pometuri ce voru mai avé locuitorii sateni pe mosi'a proprietariului afara de pamentulu comunale aretatu la art. 4 voru urmà a le posedé dupa invoielele ce voru fi avendu cu proprietariulu mosiei séu in lipsa de invoiele dupa legile esistinti intru acést'a.

Art. 18. Afara din pamentulu cesiunatu comunei prin art. 4 de mai susu pentru ori ce altu pamentu de care ar avé trebuintia locuitorii sateni, 'lu voru inchiriá prin tocmele de bunavoia, cumu si unde interesulu 'lu va conduce.

Neci o legiure, neci o mesura administrativa nu va poté intreveni pentru a regulá cu chipu de autoritate asemenea tocmele.

Art. 19. Acésta lege se va pune in lucrare indata dupa promulgarea ei, ear' facultatea ce se da locuitoriloru prin art. 24 de mai diosu, va poté incepe a o pune in lucrare doi ani dupa promulgarea astei legiuri.

Art. 20. Toti acei, cari pana la promulgarea acestei legiuri, nu se voru gasi intrati in ordenél'a asiediamintului de pana acumu, spornici séu insuratiei, si acei cari ar mai veni pe mosie de pe la alte locuri, voru remané a se alcatui prin tocmele de buna-voia cu proprietariulu mosiei.

Art. 21. Legiurile pana acumu in vigóre, prin care se regula relatiunile reciproce dintre locuitorii cultivatori si proprietarii pamentului, pe care se afla asiediatu, sunt si remanu abrogate, pe catu ele sunt contrarie dispusetiuniloru legii de facia. —

Capu II. Despre asiedierea teritoriala a comuneloru rurali.

Art. 22. Cati din sateni intrati astadi in renduiél'a asiediamintului pana acumu in vigóre, voru cere a mai remané totu in aceleasi conditiuni, voru fi ingaduiti pentru ori-catu tempu aru voi se o céra, chiaru si pe tóta viét'i'a loru.

Art. 23. Acésta facultate nu pote fi aplicabila de catu numai pentru locurile ocupate de sateni dupa asiediamintulu abrogatu, avendu inse a se scadá din acele locuri catimea de pamentu ce li se cedéza in teritoriulu comunale prin art. 4 din acést'a legiure, pentru infintiarea teritoriale a comunei. Ear' pentru ori ce s'a consideratu cá prisose, remane ca-si pana acumu la liber'a invoire a partiloru alcatuitoé.

Art. 24. Locuitorii carii in temeiulu art. 22 din acést'a legiure, aru cere se mai remana in conditiunile asiediamintului pana acumu in vigóre in locu de lucru ce sunt detori a face dupa acelu asiediamintu pentru proprietariulu mosiei, au de acumu inainte facultatea a-i plati in bani chirii'a locuriloru de care se folosescu astadi dupa asiediamintulu abrogatu.

Locuitorii chiriasi cari voru voi a plati in bani, voru incunoscintiá pentru anulu viitoru pe proprietariulu mosiei despre a loru oferire dela 1. Maiu la 1. Augustu a anului precedente. —

Plat'a are a se face totudeaun'a dupa pretiurile curinte unoru asemenea pamenturi in fiacare localitate. —

Art. 25. La casu de ne'nvoire asupra acestoru pretiuri intre vreunu proprietariu si unulu séu mai multi locuitori chiriasi din acei ce se afla astadi in categori'a prevediuta la art. 22 din legiurea de facia, comisiunea distriputuale ad-hoc ce se va numi in fiacare anu de catra consiliulu generale, acea comisiune, dupa ce se va lamuri de impregiurarile locale, otaresce fara apelu plat'a cuvenita proprietariului pentru acele pamenturi in acelu anu.

Art. 26. Chiri'a acestoru pamenturi se va raspunde de catra fiacare locuitoriu sateanu proprietariului mosiei in doue casciori, diumetate la S. Georgiu si diumetate la S. Dimitriu a fia-caruia anu.

Art. 26. Acei din locuitorii chiriasi, carii remanendu dupa art. 22 din acést'a legiure, aru voi a face lucrulu otaritu prin asiediamintulu pana acumu in vigóre, voru fi scutiti de plat'a chiriei pamentului comunale, cedatu prin art. 4, pe catu tempu voru lucrá dupa asiediamintulu abrogatu.

Art. 28. Locuitorii asiediatu astadi in satele de prin munti in Moldov'a si carii se afla in starea prevedinta la art. 45 din legiurea dela 1851 a Moldovei atingátore de relatiunile pro-

prietariloru cu cultivatorii, acei locuitori voindu a se folosi de despusetiunea art. 22 din legiurea de facia, voru urma a se bucurá de dreptulu ce li se da priu susumentionatulu articulu 45.

Art. 29. Consiliile comunale precumu si tóte autoritatile administrative in competinti'a loru, sunt indetorate a ingrigi si a dá totu ajutoriulu cuvenitu pentru esecutarea intoomai, atatu a celoru prescise in acést'a lege catu si a tuturoru tocmeleloru dintre proprietari si cultivatori. La impregiurarea de neplata a acelui d'antaiu casciiu alu chiriei pamentului aretatu la art. 26 se departeze pa acelu locuitoriu din aretatulu locu pentru unu anu, si déca in urma s'aru intorce la proprietariu cu cerere de a-lu reintregá in acele pogone ce avea in despusetiunea sa, si despagubesce pe proprietariu de pagub'a ce i-a pricinuitu, atunce i se intórce dísulu pamentu. La casu de recidiva perde dreptulu ce i se acorda prin art. 22 si 24 din acésta legiure. Chiri'a pamentului comunale se va implini deodata cu contributi'a personale si cu celelalte vinituri fiscale si se va versá in cas'a comunale, de unde apoi se va raspunde proprietariului la fiacare terminu de siese lune.

Art. 30. Déca pana a nu rescumperá teritoriulu comunale, s'aru strumutá din comuna unulu séu mai multi locuitori, far' a trece catra altii dreptulu loru asupr'a acelui teritoriu, si déca locuitorii ce remanu in comuna nu aru voi se iea asupra-le cu tóte drepturile si indetoririle asiediarile si pogónele din teritoriulu comunale, ce le aveau locuitorii carii s'au stramutatu, atunce aceste asiediaru si locuri se voru intórce in stapanirea proprietariului si voru remané proprietatea lui.

Capu III. Despre autorizarea ce se da guvernului de a vinde statornicu parti de pamentu dupa dominiile sale de pe mosiile asiediaminteloru besericesci si de benefacere si de pe mosiele asiediaminteloru publice.

Art. 31. Statulu pe dominiile sale, pe mosiele asiediaminteloru besericesci si de benefacere precumu si pe tóte mosiele asiediaminteloru publice se autorisa a vinde statornicu cu invoirea poteriloru legiuitoé, conformu art. 36 de mai diosu, parti de pamentu de cultura, aceloru din locuitorii asiediatu pe acele dominie si mosii, séu si altoru din noii veniti carii voru voi se face asemenea cumperaturi.

(Va urm'a.)

E D I C T U.

Din partea sedriei generale a Districtului Naseudu ca judecatorie comerciala se face de comunu cunoscutu, cumca firm'a de negutiaorie diversa a lui Buzesco Cristofu din Rodna a aratatu aici incetarea solvirei creditoriloru sei, si cá ea asternandu consemnarea peste active si pasive a cerutu a se ordiná pertractarea inpaciuitoé. — Dupa ce s'au finitu prescisa pertractare oficiósa, se provoca toti creditorii, cari isi potu formá la acésta firma veru din ce temeiu legiuitu vreo pretensiune, cá se astérna pre acésta cu atatu mai siguru pana in 30. Augustu a. e. la subinsemnat'a judecatoria, pentruca si la din contra voru avé daunele, cari voru resultá din intardiere, numai siesi de ale adscie. —

Din siedinti'a sedriei generale a districtulu.

Naseudu, 28. Iuliu 1862.

1—3

E D I C T U.

Dela oficiulu Oppidului Dobr'a in comitatulu Hunedóra, se face cunoscutu, ca Oppidulu Dobra va da Bolta (Prevelia) sa propria ce consta dein 2 odai de locuintie, 1 bucatoria, 1 camera, 1 sopronu, 1 grasdiu pentru 2 cai si gradina de legume, pe calea licitatiunei publice pe tempulu dela 1. Noemvrie 1862, pana la finitulu lui Octomvrie 1865 in arenda.

Licitatiunea se va tiené intru a 20/8. Septemvrie anulu a. e. in cancelari'a comunale in Dobra, — unde se potu vedé conditiunile licitatiunei si ale contractului de arenda.

Competintii la acesta arenda au se depuna innainte de inceperea licitatiunei unu Vadiumu de 10% din pretiulu strigarei — séu in bani gata séu cu efecte, innaintea comisiunei licitatoé.

1—3

Oficiulu Oppidanu,

Cursurile la bursa in 7. Iuliu 1862 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 05 cr. v. a.
Augsburg	—	—	124 " 75 "
London	—	—	127 " 25 "
Imprumutulu nationalu	—	—	71 " 60 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	82 " 95 "
Actiile bancului	—	—	798 " — "
" creditului	—	—	214 " 30 "